

Stowarzyszenie zrzesza osoby zajmujące się naukowo i praktycznie zagadnieniami rozwoju człowieka. Zadaniem Stowarzyszenia jest tworzenie środowiska dla dyskursu dotyczącego tematów podejmowanych w pracowniach naukowców oraz rozstrzyganych praktycznie w kontaktach z jednostkami i instytucjami.

Zarząd 2019 – 2023

dr hab. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, prof. UWM - Prezes
dr hab. Dorota Czyżowska, Prof. UJ - Wiceprezes
dr hab. Jan Ciecuch, prof. UKSW - Wiceprezes
dr hab. Alicja Kalus, prof. UO - Skarbnik
dr hab. Ewa Gurba, prof. UJ - Sekretarz
prof. dr hab. Maria Kielar-Turska, UJ
dr hab. Katarzyna Markiewicz, prof. UMCS
dr hab. Elżbieta Rydz, prof. KUL
dr Ludmiła Zając-Lamparska, UKW - Redaktor Biuletynu

Komisja Rewizyjna

dr hab. Anna Oleszkowicz, prof. UW
dr hab. Wioletta Radziwiłowicz, prof. UG
dr hab. Henryk Olszewski, prof. UG

BIULETYN Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka

Numer 23

Kwiecień-Maj-Czerwiec 2020

Szanowni Państwo,

Właśnie skończyłam kolejne zajęcia on-line ze studentami. Po raz kolejny doświadczyłam mieszanych odczuć – satysfakcji, ulgi, wątpliwości. Udało mi się poprowadzić dyskusję z grupą młodych ludzi, których twarze nigdy nie widziałam. Tym razem nie zawiesił się system i mogliśmy szczęśliwie dobrać do końca. Ponieważ jednak zbliża się sesja egzaminacyjna uświadomiłam sobie, że muszę zweryfikować kompetencje osób, których tak naprawdę nie znam. Nie spotkałam ich nigdy, nie słyszałam jak dyskutują, sprzecząc się, poddają w debacie lub walczą do końca o swoje zdanie. Nie słyszałam ich argumentów, celnych lub banalnych, odniesienia do przykładów z własnego życia. To, z czym się zetknęłam, to linearne wywody, przedstawianie w kolejności własnego zdania, zadawane pytania. Czy to nie wystarczy by poznać sposób myślenia studentów? Dotychczas byłam przekonana, że w swojej ocenie kompetencji koncentruję się na wiedzy i umiejętnościach. Czy moje wątpliwości oznaczają, że oceniam również dynamikę grupy, atmosferę? Refleksje te, jakkolwiek oczywiste i podejmowane dość często w dyskusjach o nauczaniu, nabierają innego wymiaru, kiedy ich doświadczamy. Jak Państwo macie dylematy? Może warto podzielić się nimi na łamach naszego Biuletynu? Czas pandemii pozwolił nam na osobiste przeżywanie kwestii, znanych dotychczas z akademickich dyskusji. Czy będzie to czas przełomu? Czy pandemia zmieni rzeczywistość nasz świat i, jak podkreśla się coraz częściej, **skrót BC (Before Christ) oznaczać będzie wkrótce Before Coronavirus – początek nowej ery?**

Pandemia, której doświadczamy, wpływa na wiele sfer naszego życia. Bezpieczeństwo osobiste i ograniczenia relacji międzyludzkich to pierwsze konsekwencje. Kolejne - ekonomiczne, polityczne, społeczne - pojawią się już wkrótce. Życie społeczne przeniosło się do sieci. Ostatnie Święta dla wielu nie były samotne, gdyż spędzali je jako e-Swięta. Wiele osób umawia się na e-obiad lub obchodzi e-urodziny a nawet e-śluby. Życie towarzyskie i relacje nie zanikają a zmieniają się. Nauczanie przeniosło się masowo do sieci i przez wiele szkół realizowane jest z sukcesem. Co ciekawe, doświadczenia pokazują, że podobna liczba młodych ludzi cierpi z powodu izolacji w edukacji, co ją błogosławi. **Dzieci z problemami w sferze społecznej funkcjonują w systemie zdalnych kontaktów efektywnie, ku zdziwieniu rodziców i nauczycieli.** Kiedy na ostatnim Kongresie Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w Gdańsku w 2017 roku, zorganizowano sesję poświęconą terapii on-line, większość głosów była co najmniej sceptyczna. **Dziś psychologowie prowadzą terapię on-line, która stała się standardem.** Poradnie psychologiczno-pedagogiczne poszukują rozwiązań diagnostycznych w pracy wirtualnej.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Polskie Stowarzyszenie Psychologii Rozwoju Człowieka

Jako psychologowie i ludzie obserwujemy też interesujące procesy w sferze społecznej. Pandemia zbiera żniwo w krajach o różnych ustrojach, a wirus nie rozpoznaje systemów politycznych. Jest to prawdopodobnie pierwsze od II Wojny Światowej tak globalne doświadczenie, które dotknie wszystkich ludzi. Istnieją rządy, które wykorzystują pandemię do celów dominacji i kontroli. Są państwa, które wprowadzają procedury awaryjne, a społeczeństwa stosują się do nich lub nie (np. częste łamanie zasad kwarantanny choćby w Polsce). Są też społeczeństwa, które mobilizują się same a nawet zmuszają państwo do interwencji (np. Hong Kong, którego obywatele wymusili na rządzie zamknięcie granic z Chinami). **W potocznych ale też publicznych narracjach pojawiają się głosy, że jedyne państwa autorytarne wykorzystujące nowoczesne technologie do kontrolowania obywateli mogą, w przeciwieństwie do zachodnich demokracji, pokonać pandemię skutecznie (patrz Chiny). Wolność czy bezpieczeństwo to dzisiaj prawdziwy dylemat dla wszystkich tych, którzy nie tylko radzą sobie z codziennymi trudnościami ale świadomie uczestniczą w życiu społecznym i patrzą w przyszłość zadając sobie pytanie co zostawimy po sobie?**

Każde pokolenie (z pewnością socjologicznie będą mieli więcej tu do powiedzenia), ma swoje zdarzenia historyczne, które tworzą „ducha ich czasów” (jak czas budowania socjalizmu dla pokolenia baby boomers, czy transformacja dla pokolenia X), które konsolidują je, pozostają w kolektywnej pamięci, budują tożsamość pokolenia. Czy COVID-19 będzie takim wydarzeniem krytycznym dla pokolenia cyfrowych tubylców? Co zachowa w ich pamięci? Jakie wartości i przekonania zbuduje? Jaką wspólnotę doświadczeń stworzy w obszarze światopoglądu, relacji, aspiracji? My jako dorośli, ale też specjaliści zajmujący się procesami rozwoju mamy do spełnienia ważną rolę. W obliczu decyzji o zamknięciu szkół, anulowaniu egzaminów, jak i dylematów wartości (np. Wolność czy Bezpieczeństwo), jesteśmy kluczowymi osobami wspierającymi młodych ludzi w rozumieniu tych procesów, radzeniu sobie z nimi.

W moim do Państwa liście zadałam wiele pytań i.... nie pojawiła się żadna odpowiedź. Prawdopodobnie doświadczamy teraz wszyscy (ja na pewno) właśnie czasu pytań, z których wiele jest kierowanych do naszego środowiska psychologów zajmujących się rozwojem. Z pewnością czas poszukiwania odpowiedzi będzie fascynujący zarówno dla badaczy, jak i praktyków. Miejscem na wymianę doświadczeń jest nasz Biuletyn. Kolejny jego numer, który oddajemy do Państwa rąk dzięki wysiłkowi naszego środowiska a przede wszystkim dr Ludmiły Zajęc-Lamparskiej, znajdzie się wiele interesujących propozycji poszerzenia swojej wiedzy o zjawiska związane z pandemią 2020. Życzę Państwu owocnej lektury.

Dr hab. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, prof. UWM
Prezes Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka

Walne Zgromadzenie Członków PSPRC

Szanowni Państwo
Członkowie Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka

Uprzejmie zawiadamiamy, że w związku z sytuacją epidemiologiczną tegoroczne Walne Zgromadzenie Członków PSPRC, odbędzie się on-line w systemie ZOOM w dniu:

17 czerwca (środa) w godzinach 18:00 -20:00

Poniżej przesyłamy program Zebrania oraz zasady uczestnictwa.

PROGRAM ZEBRANIA

1. Przyjęcie sprawozdania z działalności Stowarzyszenia za rok 2019
2. Przyjęcie sprawozdania finansowego Stowarzyszenia za rok 2019
3. Przyjęcie sprawozdania Komisji Rewizyjnej za rok 2019
4. Dyskusja na temat działalności Stowarzyszenia w najbliższych latach w obszarach:
 - a. Naukowym – Czasopismo Psychologia Rozwojowa, Nagroda Szumana, 29. i 30.OKPR
 - b. Międzynarodowym – współpraca ze stowarzyszeniami i naukowcami z ośrodków z zagranicy
 - c. Promocyjnym – zwiększenie liczby członków i rozpoznawalności PSPRC
 - d. Współpracy z młodą kadrą naukową

ZASADY UCZESTNICWA

Połączenie odbędzie się w systemie ZOOM WEBINAR. Wystarczające jest zainstalowanie podstawowej, bezpłatnej wersji programu ZOOM oraz wejście w przesłany link. Każdy z Państwa otrzyma indywidualny link w osobistym zaproszeniu - rekomendujemy użycie tej wersji. Dodatkowo, przesyłamy poniżej link ogólny, którego można użyć alternatywnie, gdyby osobisty link utkwił w spam:

[https://us02web.zoom.us/j/86447726637?
pwd=ZXVUNFZYOXpjUWxjcGp0dU9lNFNTdz09](https://us02web.zoom.us/j/86447726637?pwd=ZXVUNFZYOXpjUWxjcGp0dU9lNFNTdz09)

Dyskusja i widoczność będzie możliwa podczas spotkania, co zapewnia system ZOOM WEBINAR pod warunkiem posiadania przez Państwa mikrofonów i kamer w urządzeniach elektronicznych. Ekran systemu ZOOM umożliwi widoczność 48 osób na ekranie jednocześnie.

Głosowanie jawne i tajne będzie możliwe do przeprowadzenia i automatycznego zliczania przez ZOOM WEBINAR

dr hab. Ewa Gurba, prof. UJ
Sekretarz PSPRC

dr. hab. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, prof. UWM
Prezes PSPRC

Psychologia Rozwojowa

ZAPROSZENIE DO PUBLIKACJI

Szanowni Państwo,

Redakcja czasopisma **Psychologia Rozwojowa**, będącego organem Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka zaprasza wszystkich zainteresowanych studiami nad rozwojem do prezentowania swoich dokonań na łamach naszego czasopisma.

Czasopismo znajduje się w aktualnym wykazie czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, z kwalifikacją 20 pkt. Jest wydawane od ponad 20. lat przez renomowane Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, w wersji papierowej oraz elektronicznej na stronie czasopisma <http://www.ejournals.eu/Psychologia-Rozwojowa/>

Gwarantujemy profesjonalną opiekę w postaci wskazówek merytorycznych, metodologicznych i edytorskich poprzez recenzje specjalistów oraz krótki czas oczekiwania na ukazanie się pracy.

Jeśli masz gotowy materiał dotyczący zagadnień rozwoju w różnych okresach życia lub właśnie kończysz jego przygotowywanie, przyślij go do nas. Wskazówki jak przygotować tekst znajdziesz na stronie czasopisma.

Zapewniamy krótki czas oczekiwania na wskazówki i opinie recenzentów, a dalszy ciąg zdarzeń związanych z przygotowywaniem artykułu do druku będzie zależał od Ciebie.

Czekamy zatem na ciekawe teksty o rozwojowych zjawiskach, wyjaśniających je propozycjach oraz sugestiach dla praktyki.

W imieniu
Komitetu Redakcyjnego
Prof. dr hab. Maria Kielar-Turska
Redaktor Naczelny

Pamięci Jana Łuczyńskiego

Mija 10 lat od czasu, gdy Jan Łuczyński od nas odszedł i mija 100 lat od przyjścia na świat Marii Przetacznik-Gierowskiej, naszej – Jana i mojej, i wielu – profesor, która nas wypromowała na doktorów, mnie kilkanaście lat przed nim z racji wcześniejszej niż Jana mojej daty urodzenia i mogłem cieszyć się jej wyborem mnie właśnie na recenzenta dysertacji doktorskiej Jana. Pod jej okiem 40 lat temu – znów okrągła liczba – dana mi była samodzielność akademicka. Byłem jej drugim habilitantem w Zakładzie Psychologii Rozwojowej i Wychowawczej po Janie Kaiserze, który zajął się z sukcesem utworzeniem od zera laboratorium psychologii fizjologicznej na Uniwersytecie Jagiellońskim, a mnie po 10 latach – znów okrągła liczba – przypadło kierowanie Zakładem Psychologii Rozwojowej i Wychowawczej. Jan Kaiser też odszedł niedawno, bo osiem miesięcy ledwie upłynęło od tego czasu, gdy go żegnaliśmy. Taka jest natura rzeczy, że spotkani na drodze życia odchodzą. Wszyscy odchodzimy, chociaż niekoniecznie naturalną koleją rzeczy. Dalece przedwczesne i dramatyczne odejście Jana Łuczyńskiego boleśnie wdarło się w życie ceniących go i darzących go sympatią głęboką a szczerą, a przede wszystkim kochających go osób.

Śmierć jest niechcianą towarzyszką naszego życia. Nie tylko śmierć innych nas zaskakuje, ale i własnej specjalnie nie przywołujemy. Raczej narzuca się ona trwożliwie naszym przeżyciom i znika bez konkluzji. A ta nie tyle jest o niej, co o tym, co pozostawiamy po sobie. A i to jest komunikatem dla innych o naszym życiu i ostatniej próbie wywarcia wpływu na innych tym, co jest dokonaniem tego ludzkiego życia. Prawda o śmierci jest porównywalnie tajemna jak prawda o życiu. Wiemy, jak cykl życia jednostkowego się zaczyna i jak się dopełnia. Przemiany nasze rozwojowe pilnie studiujemy w tym ontogenetycznym cyklu. Wzorem innych gatunków istot żywych trzymamy się blisko swoich, a dystansujemy się od obcych. Mamy mnogość filogenetycznych tendencji do naturalnych więzi wspólnotowych, plemiennych swojskości oraz wzajemnego dystansowania się od siebie wielości kultur. Zwalczanie się i układanie na przemian zakorzenione jest w naszej naturze. Wyczerpujemy się i ginimy w walkach, a mądre układy porzucamy niemądrze gnani rządzą panowania nad innymi. Cywilizacje nasze powołujemy do życia, budujemy we współżyciu mozolnie bogactwo i ład ducha dla cieszenia się nim, a one i tak upadają. We wspólnym interesie i zarazem dla dobra wspólnego potrzebujemy zasad i norm współżycia. Tworzymy dobre obyczaje, kodeksy, normatywne regulacje dla społecznej kontroli nas samych, poszczególnych członków wspólnoty samorządnej, a i tak na grzesznym świecie żyć musimy.

Nie ma człowieka poza jego więzią z innymi, nie ma życia ludzkiego poza instytucjami ludzkiej społeczności. Gdy jedne więzi się rozpadną, wówczas muszą powstać inne, jeśli ma trwać życie indywidualnych osób. Gdy jedne instytucje upadają, znikamy w postaciach powołanych przez nie do życia. Nowe postacie ludzkiego życia nie budują burzyciele starych form ani radykalni innowatorzy, a raczej odnowiciele, do których przyłączamy się chętniej, im bardziej zadowoleni jesteśmy z odejścia od unieważnionych form. Jesteśmy wedle norm aktualnie żywych instytucji mężami naszych żon i żonami naszych mężów, dziećmi naszych rodziców i rodzicami naszych dzieci, a także przyjaciółmi naszych przyjaciół, pacjentami naszych lekarzy i lekarzami naszych pacjentów, uczniami naszych nauczycieli i nauczycielami naszych uczniów, itd. Troszczymy się o te więzi codzienne i powszechne, ciesząc się nimi docześnie. Czerpiemy z tych więzi pragnienia i zdolności do życia w naszym świecie, o ile wiarę, wykształcenie, zdrowie, przyjaźń, rodzicielstwo, małżeństwo, itp. udaje się nam zachować w nastawieniu na ideały, przecież wykraczające poza doczesność. Są nam one w niej tu i teraz jednakże dostępne, nawet jeśli tylko w cząstkowej postaci i w różnych interpretacjach. Jan Łuczyński zgodziłby się, że lepszy taki wróbel w garści niż wirus wysyłający nie wiadomo gdzie poza nasz świat.

Adam Niemczyński

Zmniejszenie poziomu kortyzolu pod wpływem wspierających interakcji w leczeniu niepłodności.

Raport z badania eksperymentalnego

Niepłodność stanowi poważny kryzys emocjonalny związany z frustracją potrzeb rodzicielstwa, który dotyczy obojga partnerów. Definiowana jest jako niemożność poczęcia dziecka pomimo rocznego współżycia seksualnego z przeciętną częstotliwością 3–4 stosunków tygodniowo bez użycia środków antykoncepcyjnych lub jako zaistnienie wielu ciąży, z których każda kończyła się poronieniem. Obecnie problem ten dotyka

blisko 20 % wszystkich par starających się o dziecko, a odsetek ten stale wzrasta. Ze względu na skalę zjawiska problematyka psychospołecznych konsekwencji niepłodności i jej leczenia coraz częściej zajmuje badaczy z kręgu nauk społecznych.

Niepłodność stanowi poważny kryzys emocjonalny, który wiąże się ze stratą przekonania o własnej wartości, podwyższonym poziomem odczuwanego stresu i obniżeniem nastroju. Często skutkuje również utratą poczucia atrakcyjności fizycznej, zaufania do partnera, pewności siebie i poczucia bezpieczeństwa. Liczne badania wykazały, że niepłodność wiąże się z obniżeniem satysfakcji z życia seksualnego oraz satysfakcji z relacji z partnerem. Uczucia, jakie towarzyszą niepłodnym parom porównywane są często do żałoby po stracie bliskiej osoby, a mechanizmy regulacji psychicznej par zmagających się z problemem niepłodności ulegają zaburzeniu.

Badania wskazują, że w ostatnich latach systematycznie przybywa zwolenników metod wspomaganego rozrodu (ART - *Assisted Reproductive Technology*) oraz rośnie społeczne poparcie dla osób podejmujących się leczenia niepłodności tymi metodami. Niemniej jednak w Polsce akceptacja ART jest nadal niższa niż w innych krajach europejskich i funkcjonuje społeczne piętno niepłodności. Leczenie niepłodności jest bowiem uwikłane w kontekst religijny, polityczny, finansowy i prawny. Pomimo faktu, że zapłodnienie pozaustrojowe jest dostępne w Polsce od 25 lat, społeczeństwo jest bardzo podzielone, jeśli chodzi o opinię na temat zastosowania metod wspomaganego rozrodu. Brak akceptacji dla starań o poczęcie dziecka z wykorzystaniem ART stanowić może dodatkowe obciążenie dla osób zmagających się z problemem niepłodności.

Z kolei w roli czynnika chroniącego funkcjonować może **wspierająca interakcja społeczna** (*supportive social interaction*). Jest ona definiowana jako interakcja grupowa obejmująca mówienie lub słuchanie w nieformalnym i pozbawionym osądu środowisku, co skutkuje redukcją stresu. Wspierające interakcje społeczne dotyczą wzajemnego ujawniania przeżyć, potrzeb psychicznych czy przekonań osobistych osób uczestniczących w tej interakcji.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Co nowego w nauce: Wspierające interakcje społeczne w leczeniu niepłodności

Celem przeprowadzonego eksperymentu było udzielenie odpowiedzi na pytanie badawcze, czy wspierające interakcje społeczne mają wpływ na poziom kortyzolu, jako jednego z biomarkerów istotnych dla efektywności terapii niepłodności. Potwierdzenie istnienia takiego wpływu wskazywałoby, że wspierające interakcje społeczne oddziałują nie tylko na subiektywnie odczuwany dobrostan, ale również na obiektywnie mierzalne parametry biologiczne, mające znaczenie dla powodzenia terapii niepłodności. Wybór kortyzolu jako biomarkera wynikał stąd, że podwyższony poziom kortyzolu, związany z przedłużającym się stresem, może prowadzić do zaburzeń erekcji lub zaburzeń owulacji i cykli miesięczkowych. Ponadto androgenne hormony płciowe są wytwarzane w tych samych gruczołach co kortyzol, więc nadmierna produkcja kortyzolu może utrudniać optymalną produkcję tych hormonów płciowych. Stresujące doświadczenia i podwyższony poziom kortyzolu przyczyniają się do ogólnego pogorszenia funkcjonowania psychicznego i mogą przyczynić się do pogorszenia stanu zdrowia somatycznego i tym samym obniżyć szansę zajścia w ciążę.

Badanie przeprowadzono w modelu eksperymentalnym w dwóch grupach niezależnych. W badaniu wzięło udział 51 par heteroseksualnych zakwalifikowanych do zabiegu *in vitro*. Pierwszy etap procedury badawczej przeprowadzony z udziałem par z obu grup (eksperymentalnej i kontrolnej) obejmował pobranie próbki śliny w celu uzyskania informacji o poziomie stresu (analiza stężenia kortyzolu). Zebrano także informacje o subiektywnie odczuwanym stresie. W drugim etapie eksperymentu (zaraz po pobraniu próbek od wszystkich uczestników) pary z grupy kontrolnej obejrzały 150-minutowy film o ludzkiej embriologii (czynnik o charakterze nie emocjonalnym). W tym samym czasie osoby z grupy eksperymentalnej uczestniczyły we wspierającej interakcji społecznej. Interakcja została przeprowadzona była zawsze w grupie 5-6 par. Psycholog, który moderował dyskusję, nie zaangażował się w samą rozmowę. Uczestnicy byli zachęcani, ale nie byli zmuszani do zabrania głosu. Rozmawiali pojedynczo, spontanicznie. Interakcja toczyła się zgodnie z potrzebami uczestniczącej w niej grupy. Po wprowadzeniu warunku eksperymentalnego i kontrolnego ponownie pobrano próbkę śliny od wszystkich badanych (trzeci etap). Zebrano informacje o historii leczenia niepłodności oraz rozdano kwestionariusze dotyczące właściwości psychicznych osób badanych.

Uzyskane wyniki wskazują, że spadek stężenia kortyzolu w ślinie był wyższy w grupie eksperymentalnej niż w grupie kontrolnej, zarówno u kobiet, jak i mężczyzn. Średni spadek obserwowany u kobiet był nieco wyższy niż w grupie mężczyzn. **Prezentowane badanie dowodzi znaczenia wspierających interakcji społecznych w procesie leczenia niepłodności metodami wspomaganego rozrodu.** Użycie biomarkerów zapewnia większą obiektywizację niż badanie z użyciem kwestionariuszy samoopisowych oraz pozwala na analizę znaczenia wsparcia dla zdrowia somatycznego i sukcesu prokreacyjnego pary.

Dr Alicja Malina, UKW

Pełne omówienie prezentowanych badań można znaleźć w artykule:

Malina, A., Głogiewicz, M., & Piotrowski, J. (2019). Supportive Social Interactions in Infertility Treatment Decrease Cortisol Levels: Experimental Study Report. *Frontiers in psychology*, 10, 2779. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02779>

UNIwersytet
Warszawski

Co nowego w nauce: Zaproszenia i zapowiedzi

Aktualne informacje na temat 29 OKPR

Szanowni Państwo, Drogie Koleżanki i Koledzy,

Jak Państwo zostaliście poinformowani w marcu, w związku z trudną sytuacją wynikającą z rozprzestrzeniania się COVID-19 i podjętymi środkami profilaktycznymi, w tym z ogłoszeniem pandemii, byliśmy zobligowani do odwołania 29 OKPR w dniach 19-21 maja 2020. Planujemy przeniesienie naszej konferencji na początek września bieżącego roku i chcemy, aby odbyła się w dniach 3-5 września 2020 r.

Zwracamy się z apelem, aby wstrzymać się z dokonaniem opłaty konferencyjnej do czasu ogłoszenia odpowiedniej informacji. Komitet Organizacyjny wraz z Komitetem Naukowym będą obradować na początku czerwca, by podjąć ostateczną decyzję o terminie i/lub formie konferencji. **Kolejny komunikat pojawi się na stronie konferencji (i zostanie wysłany na adresy mailowe) w dniu 30 czerwca br.**

Zapewniamy, że Komitet Organizacyjny, chociaż pełen obaw, to z nadzieją będzie nadal pracował nad organizacją konferencji, aby przebiegała jak najsprawniej i wzbogaciła nas o nową wiedzę i doświadczenie.

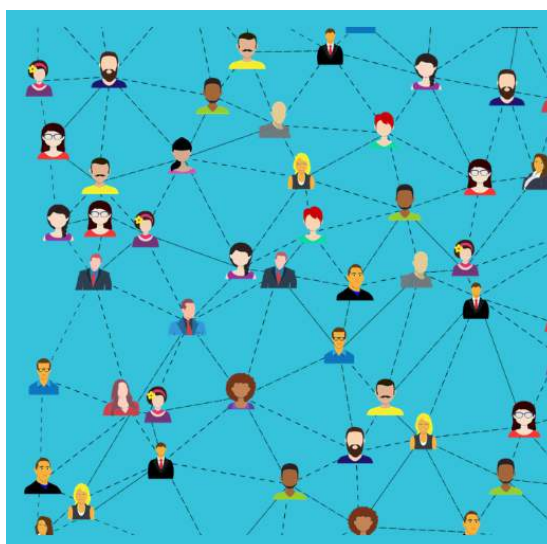
Z góry dziękujemy za wyrozumiałość i liczymy na uczestnictwo wszystkich Państwa we wspólnym przedsięwzięciu.

Z wyrazami szacunku i życzeniami zdrowia

Grażyna Kutra i Beata Krzywosz-Rynkiewicz

W imieniu Komitetu Organizacyjnego i Naukowego 29 OKPR, Zarządu PSPRC i Wydziału Psychologii UW

Co nowego w nauce: Zaproszenia i zapowiedzi

International Congress of Infant Studies

ICIS, który miał się odbyć w Glasgow, odbędzie się w niezmienionym terminie, lecz w formie zdalnej.

Możliwa jest jeszcze rejestracja biernego uczestnictwa - do 1 czerwca 2020 r.

Zarejestrowanym uczestnikom organizatorzy zapewniają:

- Pełny dostęp do wszystkich sesji, w tym do wykładów zaproszonych prelegentów, sesji równoległych i tematycznych sesji plakatowych,
- Program online i książkę abstraktów wraz z aplikacją konferencyjną,
- Możliwość prowadzenia czatu na żywo, nawiązywania kontaktów i współpracy z naukowcami i wiodącymi instytucjami publicznymi.

Panele tematyczne:

1. Procesy motoryczne i sensomotoryczne,
2. Neuronauka rozwojowa,
3. Percepcja,
4. Komunikacja,
5. Uwaga, pamięć i uczenie się,
6. Rozwój poznawczy,
7. Rozwój społeczny,
8. Rozwój emocjonalny,
9. Badania i działania translacyjne.

Więcej informacji na stronie internetowej:

<https://infantstudies.org/congress-2020/>

Co nowego w nauce: Zaproszenia i zapowiedzi

WCZESNE ZAPOWIEDZI

17th European Congress of Psychology

Psychology as the Hub Science: Opportunities & Responsibility

5-8 July 2022, Ljubljana, Slovenia

W dniach 5-8 lipca 2022 r. w Ljublanie odbędzie się 17th European Congress of Psychology. Temat kongresu organizatorzy wiążą ze znaczącym wpływem psychologii na inne nauki. Wpływ ten generuje z jednej strony ogromną liczbę możliwości: współpracy, przyspieszonego wzrostu, oddziaływania i stymulowania poprawy w wielu obszarach, z drugiej zaś strony wiąże się on z dużą odpowiedzialnością, ponieważ wyniki badań psychologicznych są wykorzystywane przez szerokie grono praktyków różnych dziedzin. W tym kontekście Kongres ma skupić nie tylko psychologów badaczy i praktyków, ale także specjalistów innych dziedzin, które wiążą się z psychologią.

Abstrakty będzie można wysyłać od 4 stycznia do 10 listopada 2021 r.

Więcej informacji na stronie: www.ecp2022.eu/

Measuring Behavior 2021

**12th International Conference
on Methods and Techniques in Behavioral
Research and 6th International Seminar
on Behavioral Methods.**

Kraków, 13-15 października 2021 r.

Konferencja poświęcona jest metodom pomiaru zachowania - skupia się na metodach pomiaru, nie zaś na wynikach badań. Planowane są następujące formy wystąpień: wystąpienia zaproszonych, prezentacje ustne na sesjach ogólnych i sympozjach specjalistycznych, warsztaty, sesje plakatowe, sesje szkoleniowe dotyczące konkretnych metod i narzędzi, demonstracje wynalazków, prototypów i produktów służących pomiarowi zachowania. Psychologia znajduje się wśród kluczowych tematów Konferencji. Oprócz tego poruszane będą wątki technologiczne, analityczne, wpływu czynnika ludzkiego na pomiar zachowania, zachowania w kontekście neuronauki, a także aplikacyjność badań nad zachowaniem.

Więcej informacji na stronie: www.measuringbehavior.org/

Co nowego w nauce: Oferty zatrudnienia

Oferty pracy na stanowisku post-doc

Cel: udział w projekcie

ERC project „GREENTEENS: Understanding and unleashing adolescents’ eco-friendly behavior”

Projekt będzie miał charakter badań podłużnych. Będzie on miał na celu zbadanie źródeł rozwojowych oraz przebiegu zmian w zakresie różnic indywidualnych dotyczących zachowań ekologicznych wśród młodzieży. Badania koncentrować się będą na związku zachowań ekologicznych z potrzebą autonomii i statusem rówieśniczym. W ramach projektu badane będzie też powstawanie „sceptycyzmu środowiskowego”.

Miejsce: Utrecht, Holandia

Okres zaangażowania: 5 lat

Termin zgłaszania się: 12 czerwca 2020 r.

Więcej informacji: www.academictransfer.com/nl/291938/postdoc-in-developmental-psychology-erc-project-greenteens-understanding-and-unleashing-adolescents-eco-friendly-behavior-08-fte/

Cel: udział w projekcie

EU Horizon 2020 project „Smart and Healthy Ageing through People Engaging in Supportive Systems”

Projekt dotyczy opracowania i badań pilotażowych platformy mającej na celu wspieranie i wzmacnianie niezależności starzejącego się społeczeństwa oraz poprawę jakości życia osób starszych. Możliwe jest również zaangażowanie w działalność dydaktyczną, zgodną z własnymi kompetencjami i zainteresowaniami.

Miejsce: Maynooth University, Irlandia

Okres zaangażowania: do 40 miesięcy (w zależności od momentu rozpoczęcia realizacji projektu)

Termin zgłaszania się: 7 czerwca 2020 r.

Więcej informacji: <https://scholarshipdb.net/scholarships-in-United-Kingdom/Post-Doctoral-Researcher-Psychology-Times-Higher-Education=BQ6O8yuV6hGUWwAlkGUTnw.html>

Ciąg dalszy na następnej stronie

Oferta pracy na stanowisku post-doc

Cel: zatrudnienie jako *postdoctoral researcher* (PDR) w ramach **The Social-Emotional Development Research Group (SED-RG)**

Badania, których dotyczy proponowane stanowisko koncentrują się na społecznych i emocjonalnych doświadczeniach zastraszania w szkole oraz na czynnikach związanych z tym zjawiskiem.

Miejsce: Department of Educational and Counselling Psychology at McGill University, Montreal, Quebec, Canada

Okres zaangażowania: 1 rok

Termin zgłaszania się: jak najszybciej (zatrudnienie ma się zacząć od 1.06.2020)

Więcej informacji: https://eadp.wildapricot.org/resources/Documents/Job%20Postings/KonishiC_postdoc_post_202006_v2.pdf

Oferty pracy na stanowisku profesora

Stanowisko: Full Professor

Obszar: psychopatologia rozwojowa/ psychologia kliniczna dziecka i adolescenta

Zadania: inicjowanie i prowadzenia badań (przede wszystkim dotyczących okresu rozwojowego od dzieciństwa do wczesnej dorosłości) oraz nauczanie (psychologia rozwoju człowieka w ciągu życia)

Miejsce: Radboud University, Holandia

Więcej informacji: <https://scholarshipdb.net/jobs-in-Netherlands/Full-Professor-Of-Clinical-Developmental-Psychology-Radboud-University=D6leGyiF6hGUWwAlkGUTnw.html>

Stanowisko: "Professor" of Developmental Psychology and Educational Psychology

Obszar: psychologia rozwojowa i edukacyjna

Zadania: prowadzenie zajęć dydaktycznych w zakresie psychologii rozwojowej i edukacyjnej (niezbędne doświadczenie badawcze w tym obszarze oraz osiągnięcia w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych), praca w komisjach akademickich

Miejsce: University of Greifswald, Niemcy

Więcej informacji: <https://scholarshipdb.net/jobs-in-Germany/Professor-Of-Developmental-Psychology-And-Educational-Psychology-W3-University-Of-Greifswald=SICB3GWD6hGUWwAlkGUTnw.html>

Czasopismo **Psychologia Rozwojowa** prezentuje aktualną wiedzę o rozwoju, stanowiąc cenne uzupełnienie publikacji podręcznikowych. **Jest jedynym na polskim rynku czasopismem zajmującym się rozwojem człowieka.** Rekomendujemy je zarówno pracownikom nauki badającym problemy rozwoju, studentom kierunków psychologicznych, pedagogicznych, medycznych a także psychologom i pedagogom praktykom.

Redakcja czasopisma zaprasza do nadsyłania oryginalnych artykułów, zarówno o charakterze teoretycznym, przeglądowym, jak i raportów z badań empirycznych, a także sprawozdań z konferencji w obszarze psychologii rozwoju człowieka i recenzji nowych, ważnych dla dziedziny publikacji.

Publikacje Czasopismo Psychologia Rozwojowa

Warto podkreślić ciągły rozwój czasopisma, którego wyrazem jest między innymi wciąż poszerzana indeksacja w bazach danych, uwzględnienie czasopisma na liście ERIH+, a także **rosnąca ocena czasopisma w ewaluacji ministerialnej; w roku 2019 czasopismo w ewaluacji MNIŚW uzyskało 20 punktów.**

W najbliższym, **drugim numerze** czasopisma ukażą się m.in. następujące artykuły:

Czy istnieją związki między predyspozycjami temperamentalnymi w sposobie stosowania wyobrażeń u młodych sportowców? (Dagmara Budnik-Przybylska, Dominika Kuchta)

Inteligencja emocjonalna uczniów klas integracyjnych (Beata Płaczekiewicz)

Pojęcie „Sens życia” (Patrycja Kozera-Mikuła)

Aktywność twórcza a korzystanie z multimedialnych przez dzieci w wieku przedszkolnym (Karolina Appelt, Marta Jarzembowska)

The school readiness of six-year-old and even-year-old children as measured by Intelligence and Development Scales (IDS) and subjective assessment of mothers (Paulina Michalska, Anna Szymanik-Kostrzewska)

Czasopismo można zamówić poprzez stronę internetową Wydawnictwa UJ oraz poprzez stronę internetową czasopisma. Wszystkie numery można zamawiać w wersji drukowanej lub elektronicznej. Dodatkowo, **cała zawartość numerów z lat 2009-2018 dostępna jest bezpłatnie w wersji elektronicznej** na stronie internetowej czasopisma (www.ejournals.eu/Psychologia-Rozwojowa).

Otwarcie dostępu do pełnych tekstów artykułów z lat 2017-2018 było możliwe dzięki finansowaniu w ramach umowy 553/P-DUN/2017 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.

W 2019 roku czasopismo zakwalifikowało się do programu MNIŚW „Wsparcie Czasopism Naukowych”, dzięki któremu możemy między innymi zachować otwarty dostęp w latach 2019-2020.

Dodatkowe informacje dotyczące zamawiania pojedynczych artykułów oraz całych numerów można znaleźć na stronie internetowej: www.ejournals.eu/jak-zamawiac/.

Dr Beata Winnicka, ALK,
Sekretarz redakcji

Młodzi w nauce: Student and Early Career Network of EARA

Konferencja EARA odbędzie się on-line!

Miło nam poinformować, że 17. edycja konferencji EARA odbędzie się zgodnie z planem w dniach 2–5 września, ale... w nieco innej, niekonwencjonalnej formie, ponieważ całość odbędzie się za pośrednictwem Internetu. Każda z osób prezentujących zostanie poproszona o nagranie swojego wystąpienia, a następnie w ramach dyskusji będzie dostępna na czacie w konkretnym przedziale czasowym. Organizatorzy robią wszystko, aby – jak co dwa lata – było to przyjemne i radosne doświadczenie sprzyjające owocnej debacie naukowej. W związku ze zmianą formuły, obniżona została opłata konferencyjna oraz przedłużona możliwość zapisów, dlatego gorąco zachęcamy do uczestnictwa biernego! Więcej szczegółów będzie dostępna już wkrótce na stronie internetowej konferencji:

<https://www.fpce.up.pt/eara2020/>

© pch.vector / Free-

Zapraszamy do nadsyłania artykułów do wydań specjalnych

New Directions for Child and Adolescent Development zaprasza do nadsyłania manuskryptów do wydania specjalnego pt. *The impact of migration on child and adolescent development*, poświęconego badaniom ukierunkowanym na zrozumienie, w jaki sposób migracja wpływa na rozwój dzieci i młodzieży. Wydanie ma się ukazać w marcu 2021. Termin zgłoszeń mija 30. czerwca br. Po szczegóły odsyłamy do Edytek wydania specjalnego: Elisabetty Crocetti (elisabetta.crocetti@unibo.it) oraz Katheriny Eckstein (katharina.eckstein@uni-jena.de).

Journal of Adolescence zaprasza do nadsyłania manuskryptów do wydania specjalnego pt. *Person-centered analytic strategies to highlight atypical developmental processes during adolescence*, poświęconego aplikacjom strategii statystycznych umożliwiającym zrozumienie nietypowego rozwoju w badaniach nad adolescencją. Manuskrypty można nadsyłać do 1. października br. Szczegółowe pytania prosimy kierować do jednego z Edytorów wydania, Jonathana Tubmana (jtubman@american.edu).

Emerging Scholar Spotlight

Emerging Scholar Spotlights są to krótkie prezentacje rekomendowanych artykułów publikowanych ostatnio przez członków SECNet. **Marcowe wydanie prezentuje artykuł Monique Landberg i wsp. opublikowany na łamach *Emerging Adulthood*** – w artykule wykazano, że młodzi dorośli w niekorzystnej sytuacji społecznej również doświadczają kluczowych elementów przypisanych konceptowi stającej się dorosłości (*emerging adulthood*), co sugeruje, że jest ona uniwersalnym etapem życia i nie jest ograniczona do określonej grupy, tj. studentów. **Kwietniowe wydanie prezentuje artykuł Marlies Maes i wsp. opublikowany na łamach *European Journal of Personality***, w którym znajdziemy obszerną metaanalizę dotyczącą różnic międzyplciowych w zakresie poczucia osamotnienia w biegu życia – w artykule wykazano, że mężczyźni i kobiety są bardziej do siebie podobni aniżeli różni pod względem poczucia osamotnienia. Majowe zaś wydanie prezentuje artykuł Stefanii Barzevy i wsp. opublikowany na łamach *Journal of Abnormal Child Psychology*, który koncentruje się na analizie trajektorii rozwojowych wycofania społecznego w okresie od adolescencji do wczesnej dorosłości.

mgr Maria M. Kwiatkowska, UKSW
Przedstawiciel Polski w EARA SECNet
maria.kwiatkowska@uksw.edu.pl

ERU
Early Researchers Union

Młodzi w nauce

Early Researchers Union

European Association of Developmental Psychology

Majowe wydanie EJDP tom 17, nr 3 zawiera w sumie dziewięć artykułów:

- 1) Zweers, I. i in. „How do included and excluded students with SEBD function socially and academically after 1,5 year of special education services?”
- 2) Rademacher, A., Koglin, U. „Analyzing the latent factor structure of self-regulation in preschoolers: New directions regarding a differentiation of cool self-regulation”
- 3) Moriguchi, Y. i in. „Prosocial behavior is related to later executive function during early childhood: A longitudinal study”
- 4) Marotta, A. i in. „Investigating socio-emotional cognition in late preterm children: A case-control study”
- 5) Kokkinaki, T. i in. „Maternal and paternal infant-directed speech to girls and boys: An exploratory study”
- 6) Tsai, Y. i in. „Muscular fitness, motor competence, and processing speed in preschool children”
- 7) Lahtinen, O. i in. „Does self-compassion protect adolescents who are victimized or suffer from academic difficulties from depression?”
- 8) Chen, X. „Children’s conception of heroes, villains, the self, and others in China: A developmental study”
- 9) Nogueira, S. i in. „Psychometric properties of the Portuguese version of the Alabama Parenting Questionnaire parent form”

Ciąg dalszy na następnej stronie

ERU
Early Researchers Union

Młodzi w nauce
Early Researchers Union
European Association of Developmental Psychology

Wpływ migracji na rozwój dzieci i młodzieży – wydanie specjalne w NDCAD

Elisabetta Crocetti i Katharina Eckstein ogłosiły nabór prac do wydania specjalnego "The impact of migration on child and adolescent development" w czasopiśmie *New Directions for Child and Adolescent Development* (NDCAD). Termin na przesłanie propozycji (do 700 słów) upływa 30 czerwca, a pełnych artykułów 30 września br.

Więcej informacji na stronie <https://bit.ly/2XiMF9B>

Konferencja ISSBD przełożona na 2022 r.

Z powodu pandemii COVID-19, tegoroczna konferencja 26th ISSBD Biennial Meeting of the International Society for the Study of Behavioural Development została przełożona na 2022 r. Konferencja odbędzie się na greckiej wyspie Rodos. Szczegóły można śledzić na stronie <https://www.issbd2020.org/>

Kto i jak może dołączyć do ERU?

Studenci, doktoranci oraz doktorzy do stanowiska adiunkta (*assistant professors*) włącznie, którzy zainteresowani są badaniami nad szeroko rozumianą psychologią rozwoju człowieka. Do ERU można bezpłatnie dołączyć będąc członkiem EADP.

Uwaga! Obywatelom Polski przysługuje zmniejszona opłata członkowska w EADP tzw. *reduced fee region*, która wynosi 70 euro lub 40 euro (studenci). Członkostwo ważne jest 2 lata.

Skontaktuj się z nami!

Zachęcamy do śledzenia działań ERU w mediach społecznościowych:

profil na Facebooku www.facebook.com/EadpERU

oraz na Twitterze www.twitter.com/EadpERU.

Jeśli pojawią się jakieś pytania, sugestie bądź propozycje współpracy, zapraszamy do bezpośredniego kontaktu.

dr Ilona Skoczeń, UKSW
Przedstawiciel Polski ERU EADP
i.skoczen@uksw.edu.pl

Od sesji terapeutycznych „na żywo” do terapii online.

Refleksja nad zmianą sposobu pracy psychologów w czasach pandemii

Pandemia COVID-19 postawiła nas – psychologów prowadzących indywidualną praktykę psychologiczną „na żywo” w swoich gabinetach – przed dylematem kontynuowania lub zawieszenia działalności terapeutycznej. Obserwacje poczynione w środowisku psychologów bydgoskich pozwalają zauważyć, iż pewne grono osób postanowiło nie zmieniać formy pracy – ich gabinety pozostały otwarte dla klientów/pacjentów. Wyrazić można jedynie nadzieję, że owi psycholodzy zadbali o bezpieczeństwo poprzez staranną dezynfekcję miejsca pracy i wyposażenie w odpowiednie środki umożliwiające dbałość o higienę (np. maseczki, rękawiczki jednorazowe lub środki odkażające dłonie).

Znaczna część praktyków, motywowana troską o zdrowie klientów/pacjentów oraz swoje własne, podjęła decyzję o prowadzeniu terapii online za pomocą rozmaitych komunikatorów. Warto podkreślić, iż możliwość podjęcia takiej formy pracy zależna jest m.in. od nurtu terapeutycznego, gdyż przykładowo Polskie Towarzystwo Terapii Poznawczej i Behawioralnej w pełni rekomenduje ten rodzaj spotkań terapeutycznych, zaś Polskie Towarzystwo Psychoterapii Psychodynamicznej stoi na stanowisku, iż terapia jest efektywna li tylko w bezpośrednim kontakcie z pacjentem. Bazując na własnych doświadczeniach, wynikających z decyzji o zawieszeniu spotkań „na żywo” i pracy z klientami wyłącznie poprzez komunikatory, pragnę zwrócić uwagę na elementarne czynniki (znane z pewnością osobom pracującym w ten sposób na co dzień przed wybuchem pandemii), które warto uwzględnić przed pojęciem takiej decyzji. Zalicza się do nich:

Znaczna część praktyków, motywowana troską o zdrowie klientów/pacjentów oraz swoje własne, podjęła decyzję o prowadzeniu terapii online za pomocą rozmaitych komunikatorów. Warto podkreślić, iż możliwość podjęcia takiej formy pracy zależna jest m.in. od nurtu terapeutycznego, gdyż przykładowo Polskie Towarzystwo Terapii Poznawczej i Behawioralnej w pełni rekomenduje ten rodzaj spotkań terapeutycznych, zaś Polskie Towarzystwo Psychoterapii Psychodynamicznej stoi na stanowisku, iż terapia jest efektywna li tylko w bezpośrednim kontakcie z pacjentem. Bazując na własnych doświadczeniach, wynikających z decyzji o zawieszeniu spotkań „na żywo” i pracy z klientami wyłącznie poprzez komunikatory, pragnę zwrócić uwagę na elementarne czynniki (znane z pewnością osobom pracującym w ten sposób na co dzień przed wybuchem pandemii), które warto uwzględnić przed pojęciem takiej decyzji. Zalicza się do nich:

- ⇒ **troska o dyskrecję prowadzonych rozmów** – oznacza ona konieczność posiadania przestrzeni do pracy uniemożliwiającej np. pozostałym domownikom (zarówno psychologa, jak i klienta) zasłyszania choćby fragmentów rozmowy. Niektórzy klienci – z braku stosownej przestrzeni, zajętej przez pozostałych domowników (dzieci uczące się online i pracujący zdalnie dorośli domownicy) – decydują się na prowadzenie rozmów z samochodów, lecz tu można się zastanowić nad wpływem zewnętrznych bodźców rozpraszaających na efektywność takiego spotkania,
- ⇒ **troska o zachowanie profesjonalnego charakteru rozmowy**, niesprowadzającego jej do domowych pogaduszek. Warto tu zwrócić uwagę przykładowo na obiekty pojawiające się za psychologiem w kamerze, nie powinny one bowiem rozpraszać uwagi i utrudniać klientom koncentracji na temacie spotkania. Niektórzy terapeuci stosują efekt rozmycia tła w kamerze – takie rozwiązanie z jednej strony nie sprzyja naturalnemu spostrzeganiu drugiej osoby, lecz z drugiej – pozwala na wyabstrahowanie psychologa z jego kontekstu domowego,

Ciąg dalszy na następnej stronie

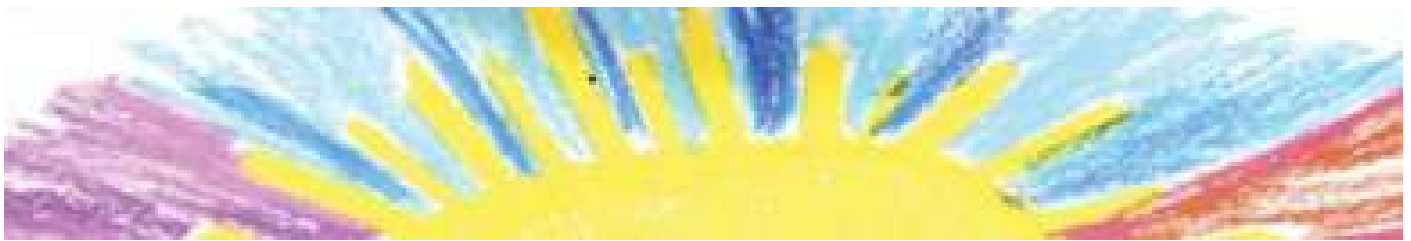

Głos środowiska: Psychoterapia w czasie epidemii

- ⇒ **troska o nieprzerwany kontakt z klientem podczas rozmowy video.** Należy zadbać o posiadanie połączenia z siecią o dobrych parametrach (m.in. prędkość, jakość, moc sygnału i in.), gdyż przerwy w łączności, spowodowane niedostatkami sygnału, zakłócają rozmowę w oczywisty sposób i można je porównać do wyjścia psychologa z gabinetu lub odebrania przezeń telefonu prywatnego w czasie zwykłej sesji „na żywo”. Warto także pamiętać, że większość komunikatorów jest znacznie „transferożerna”, tak więc trzeba zatroszczyć się o stosownie wysoki limit zużycia danych, by uniknąć nagłego spowolnienia transmisji podczas rozmowy,
- ⇒ **troska o właściwe usadowienie się psychologa i klienta przed kamerami** – zbyt duże oddalenie od kamery powoduje kłopoty z obserwowaniem ekspresji mimicznej, zaś zbyt duże przybliżenie nie pozwala na stosowanie podstawowych elementów komunikacji niewerbalnej, takich jak gestykulacja,
- ⇒ **samotroska psychologa i dbałość o higienę pracy.** Dla wielu osób prowadzenie terapii przez komunikatory może być bardziej obciążające niż sesje „na żywo”. Wiąże się to choćby z większym obciążeniem procesów uwagi, wynikającym z trudności w obserwowaniu fragmentarycznie tylko dostępnej komunikacji niewerbalnej. Ponadto naturalnym regulatorem rozmów „na żywo” jest cisza, której wystąpienie w spotkaniu online budzi często podejrzenie, że właśnie doświadczamy kłopotów z jakością połączenia. Trzeba także zauważyć, że pracując zdalnie w domu zatracamy oczywiste oddzielenie pracy, rozrywek i aktywności domowych, które zazwyczaj przecież toczą się w różnych przestrzeniach, co może wiesć ku poczuciu chaosu oraz przemęczenia i trudności w oddzieleniu zajęć zawodowych od czasu na relaks lub bliskość z członkami rodziny.

Zaletą podjęcia pracy online w czasie pandemii jest niewątpliwie możliwość kontynuowania w ten sposób rozpoczętych wcześniej procesów terapeutycznych lub choćby podtrzymania relacji terapeutycznej, a także zapewnienie szerszego dostępu do pomocy psychologicznej dla osób mających trudność z poradzeniem sobie z wyzwaniami i obciążeniami wynikającymi z doświadczenia nagłej sytuacji kryzysowej. W trosce o dobro klientów i etyczny aspekt naszej pracy warto jednak przed zmianą trybu spotkań dobrze się do nich przygotować, uwzględniając choćby wymienione powyżej czynniki.

*dr Magdalena Grabowska, UKW,
psycholożka i seksuolożka*

BIULETYN *Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka*

Numer 23

Dołącz do nas!

Dlaczego warto należeć do Stowarzyszenia

- ⇒ Jesteśmy **jedynym Stowarzyszeniem w Polsce** zrzeszającym środowisko psychologów naukowców i praktyków zajmujących się zagadnieniami rozwoju człowieka.
- ⇒ Organizujemy co roku **ogólnopolskie konferencje naukowe**, gromadzące ponad 100 osób, na których omawiane są wyniki badań naukowych i rozwiązania praktyczne w obszarze rozwoju człowieka. W 2020 roku odbędzie się już XXIX cykliczna konferencja.
- ⇒ Stowarzyszenie wydaje **czasopismo naukowe Psychologia Rozwojowa**, które w umieszczone jest w wykazie czasopism naukowych MNiSW z punktacją 20 pkt. oraz na liście ERIH+.

Deklaracja członkowska znajduje się na stronie Stowarzyszenia:

<http://www.psprc.edu.pl/dolacz-do-nas>

